

ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ – ПОЛІЦІЙНИЙ – ПОЛІЦІАНТ

Зовсім недавно до українського вжитку ввійшло слово *поліція* на означення нового державного органу, створеного для охорони громадського порядку. Відразу почали вживати і похідний від нього прикметник *поліцейський* та відприкметниковий іменник *поліцейський* зі значенням особи, яка працює (служить) в поліції: *В Україні з'явиться єдиний поліцейський спецпідрозділ – “Корпус оперативно-раптової дії”* (Інсайдер, 13.03.2015); *Наступного тижня поліцейський патруль повністю замінить міліцію в аеропорту “Бориспіль” і на трасі Київ – Бориспіль* (Україна молода, 5.10.2015); *Звертаючись до людини, поліцейський зобов'язаний назвати своє прізвище, посаду, спеціальне звання та показати на її вимогу службове посвідчення, не випускаючи його з рук* (Права, обов'язки і повноваження національної поліції); *Тепер поліцейський у Львові чи в будь-якому іншому українському місті повинен патрулювати визначену територію... та забезпечувати охорону громадського порядку* (Львівський портал, 21.04.2015). Проте прикметник *поліцейський* утворений не за українським, а російським зразком, бо в ньому перед суфіксом **-ськ-** використано структурну прокладку **-ей-**, пор. російські *милицейский, полицейский, армейский* та ін. В українській літературній мові відіменників на **-ія** прикметники утворюють переважно за допомогою суфіксів **-н-** (пор.: *Біблія – біблійний, коаліція – коаліційний*) або **-ськ-** (*армія – армійський*). Від слова *поліція* органічним для української мови є прикметник *поліційний*, який подають перекладні російсько-українські словники (щоправда, на другому місці, після прикметника *поліцейський*) і який був уживаний, пор.: *Там його [Кониського] держали під поліційним доглядом...* (І. Франко); *То не поліційний свисток, то свисток спортивний* (Пігмаліон, перекл. О. Мокровольського); *... всі матеріали про УВО-ОУН з поліційних архівів колишньої польської та гітлерівсько-німецької держав... опинилися в руках большевиків* (П. Мірчук. Нарис історії ОУН).

Так само потрібно замінити і поширену сьогодні неукраїнську назву *поліцейський*, якою іменують особу, що

працює в поліції. Зважаючи на помітне в мовній практиці намагання утворювати від іменників на **-ія** назви осіб за допомогою суфікса **-янт** (пор.: *коаліція – коаліціант, міліція – міліціант* та ін.), рекомендуємо для вжитку назву *поліціант*, якою вже послуговуються автори деяких видань, пор.: *Патрульні поліціанти допомогли оформити всі знайдені речі* (Львівська газета, 6.10.2015); *Бажання стати новими поліціантами.. висловило понад 30 000 українців, які подали заявки на конкурс* (ВВС Україна, 25.02.2015).

Отже, українською мовою органічніше вживати *поліційний* замість *поліцейський* та *поліціант* замість *поліцейський*.

Катерина Городенська

СПРАВДІ – НАСПРАВДІ

У писемному вжитку дехто ставить кому після прислівника *насправді* (напр.: *Насправді, це двоскладне речення; Насправді, вони мужні герої*), тобто вважає його вставним словом, подібно до *справді*. Проте прислівники *насправді* і *справді* не рівнозначні. Вони збігаються лише у своєму першому значенні – “так, як у дійсності, реально, наяву”, пор.: *На вигляд йому значно менше років, ніж є насправді* (О. Копиленко); *Не знаю, чи справді воно так, чи то мені приснилось...* (О. Довженко). Відмінне в них те, що *справді* вживають ще і як вставне слово для підтвердження правдивості, вірогідності чого-небудь, напр.: *Дівчинка, справді, як та квіточка, розпускається; таке славне дитяточко* (Марко Вовчок). *Насправді* не буває вставним словом.

Отже, *справді* і *насправді* взаємозамінні в межах свого основного прислівникового значення. На відміну від *справді* прислівник *насправді* не вживають як вставне слово, тому кому після нього не можна ставити.

Катерина Городенська

СТВОРЮВАТИ – УТВОРЮВАТИ

У підручниках з природознавства, біології, географії можна прочитати такі твердження: *Штучно висушуючи болота,*